

nytt
från **FSS**

FORENINGEN
SVERIGES
SOCIALCHEFER

Red: Arne Borg

Låt kommunerna ta över hela primärvården!

FSS uppvaktade i mitten av januari socialministrarna om de reformer inom äldreomsorgen som nu förestår.

Redan i föreningens remissyttrande över äldredelegationens betänkande (refererat i förra nr av denna tidskrift) framhöll vi att frågan om ett samlat kommunalt huvudmannaskap för *hela* primärvården snarast måste tas upp för behandling.

Vid vår uppvaktning hos statsråden redovisade föreningen sin bedömning när det gäller det fortsatta reformarbetet för de äldre, handikappade och långvarigt sjuka. Föreningens ståndpunkter och motiv var i korthet:

Höstens debatt och politiska utspel har skapat osäkerhet om reformen verkligen kommer att genomföras vid årsskiftet 1991/92. Denna osäkerhet måste genast undanröjas. Den kritik som finns mot att skikta primärvården får enligt FSS' mening inte utnyttjas till att förhålla nödvändiga reformer för tex de äldres och handikappades särskilda boendeformer.

Föreningen ser istället äldredelegationens förslag som en första etapp, där kommunerna får ansvaret för delar av primärvården (lokala sjukhem och hemsjukvård). Det finns ute i landets kommuner en mycket bred opinion för ett vidgat kommunalt ansvar för äldreomsorgen. En förändring som måste komma till stånd från 1992.

FSS instämmer i kritiken mot att dela upp primärvården på två olika huvudmän. Vi menar att gränsdragningen blir tydligast om den sker *mel-*

lan kommunal primärvård och specialiserad länssjukvård. En sådan mer genomgripande reform säkerställer en *social helhetssyn*. En sådan ska självfallet förenas med nödvändig medicinsk kompetens för vård och rehabilitering.

Invändningarna mot en så pass genomgripande reform är bl a att många mindre kommuner saknar förutsättningar att skapa erforderliga medicinska resurser. Att nödvändig kompetens kommer att saknas. Vi har på den här punkten deklarerat att kommunerna mycket väl kan ges ett samlat vård- och omsorgsansvar utan att nödvändigtvis vara "självförsörjande". Det torde i många kommuner te sig både naturligt och nödvändigt att tillgodose behovet av specialiserad kompetens genom tjänsteköp eller i samverkan med andra huvudmän. Formerna för detta får lösas på olika sätt. Något som redan sker på många håll i landet.

Den proposition om äldrereformen som under våren ska föreläggas riksdagen bör enligt FSS innehålla förslag om ett principbeslut att överföra primärvården i sin helhet till kommunerna. En sådan målsättning, fastlagd av riksdagen, skulle skapa klarhet om primärvårdens framtida utveckling.

Det bör i samma riksdagsbeslut skapas utrymme för kommuner och landsting att tidigare lägga en övergång, när de är överens om detta. På så sätt kan vi skapa förutsättningar för ett samlat och målmedvetet förnyelsearbete inom äldreomsorgen under 90-talet.

Ivan Ottosson

Våra recensenter

Gunilla Karlsson är FV-läkare i socialmedicin, VC Kronan, Sundbyberg, Bertil S Hanson överläkare verksam vid institutionen för samhällsmedicin, Malmö, Ulf Rydberg professor vid institutionen för klinisk alkohol- och narkotikaforskning, Karolinska Institutet.

bok
recensioner

Tänkvärt om alkoholism

LENA HOLFVE

Botten upp

Rabén & Sjögrens förlag

Lena Holfves senaste bok vänder sig till människor i närheten av alkoholister. Den omfattar både hennes beskrivning av hur en alkoholist är och hennes uppfattning om hur man ska bemöta honom/henne. I de mer beskrivande och förklarande delarna av boken blir hon stundtals ganska generaliserande och ibland motsägelsefull. Det finns emellertid många tänkvärda infallsvinklar även där. Hon talar bl a om hur spriten styr alkoholisters liv och tar ett exempel från restaurangbranschen.

"Det sägs till exempel att många servitörer och kockar inom restaurangnäringen *blir* alkoholister. Sanningen är nog snarare den att alkoholisten *väljer* att arbeta nära sprit. Drogberoende människor är kända för att planera och strukturera sitt liv så att deras förnekelse stöds och så att de mentalt undviker konfrontation med verkligheten. De gör vad som helst för att slippa se verkligheten."

Hennes utgångspunkt är att alkoholism är en sjukdom. Alkoholisten själv insjuknar. De "möjliggörare" som finns i hans/hennes närhet kan också "medinsjukna" och gör det då svårare för alkoholisten att tillfriskna. Det ligger förvisso en hel del i den tolkningen av samspelet mellan alkoholist och an-